

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE V POHOŘELICÍCH
OKRES ZLÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Jméno ředitelky: Mgr. Martina Kudláčková

Tel.: +420 577 944 191

Mobil: +420 739 213 378

E-mail: zs@zspohorelicezlin.cz

Webové stránky: www.zspohorelicezlin.cz

IČO: 750 24 268

RED-IZO: 600 114 163

Zřizovatel: Obec Pohořelice, okres Zlín

Pohořelice 35, 763 61 Napajedla

Tel.: +420 577 944 721

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023

Mgr. Martina Kudláčková
ředitelka školy

Bc. Veronika Seitlová
vychovatelka ŠD

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Poslání školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

Charakteristika, umístění, vybavení školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy, k dispozici má 2 třídy v přízemí a 1 třídu v 1. poschodí. Šatna se nachází rovněž v přízemí. Školní družina má 2 oddělení. Pro svoji činnost využívá i počítačovou učebnu, kde je zaveden internet, k dispozici je interaktivní tabule..

K pohybovým aktivitám žáků je využíváno školní hřiště (v létě i s bazénkem, v zimě ledovou plochu), místní park i sál, sloužící jako tělocvična.

Stravování žáků probíhá ve školní jídelně v budově mateřské školy.

Materiální podmínky jsou vyhovující.

Charakteristika dětí

Kapacita naší školní družiny je 79 žáků. Jsou to žáci nejen z Pohořelic, ale i z Komárova, Oldřichovic, Napajedel a Otrokovic. Školní družinu navštěvují žáci 1. – 5. ročníku.

Cíle zájmového vzdělávání a výchovy ve školní družině

Školní vzdělávací program školní družiny formuluje konkrétní cíle vzdělávání i jeho obsah, navrhuje odpovídající výchovné formy, obsahuje plán, charakterizuje materiální, personální a ekonomické podmínky školní družiny, vymezuje podmínky pro dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a také podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky nadané a mimořádně nadané.

1. Vedeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému.
2. Rozvíjíme u žáků schopnost spolupráce a respektování práci a úspěchů vlastních i druhých.
3. Vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci.
4. Přípravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
5. Učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické a duševní zdraví.
6. Vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, v jednání a v prožívání životních situací, projevovat vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k svému prostředí i k přírodě.
7. Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám. Učíme je žít společně s ostatními lidmi. Rozvíjíme u žáků kamarádství.
8. Vedeme žáky ke správnému chování k pedagogům, občanům obce a ostatním dospělým.
9. Vedeme žáky k ochraně životního prostředí. K tomu využíváme vycházek do okolí.
10. Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti, schopnost najít své místo ve

skupině i ve společnosti.

Formy činností ve školní družině

Školní družina organizuje pravidelnou činnost, pořádá nebo spolupřádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity.

Družina umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání.

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, slavnosti, (tyto akce jsou někdy určeny i rodičům nebo širší veřejnosti), výlety do města Napajedel, návštěva divadelních představení.

Dále návštěva Muzea ve Zlíně, karneval v II. ZŠ Napajedla, knihovna v Oldřichovicích, dopravní hřiště v Otrokovicích.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině, v období před odpoledním odchodem z ní.

Dále individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině). Při těchto činnostech nejen zajišťujeme bezpečnost žáků, ale také navozujeme a podněcujeme některé jejich vlastní aktivity. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Odpočinkové činnosti kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování. Zařazujeme např. závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně. Jako aktivní odpočinek mohou sloužit i různé organizované zájmové činnosti. Např. tělovýchovné chvílky, poslechové činnosti po obědě nebo společenské hry, či hry se stavebnicemi.

Příprava na vyučování nespočívá jen ve vypracovávání domácích úkolů, ale zahrnujeme do ní i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování. Využíváme interaktivní tabule, notebooky s výukovými programy (Školákov, Didakta a jiné). Pokud se po dohodě s rodiči a vedením školy či třídními učiteli někteří žáci ve školní družině věnují práci na domácích úkolech, snažíme se, aby to nebylo v době bezprostředně po obědě nebo po náročnější tělovýchovné aktivitě apod. Pro tyto žáky připravujeme odpovídající klidné prostředí a po vypracování úkoly zkontrolujeme, ale neopravujeme. Pokud zjistíme chyby, vyzveme žáka, aby si práci ještě jednou přečetl a sám našel nedostatky, opravil je a zdůvodnil.

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání je orientačně rozdělen do těchto vzdělávacích oblastí.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice, orientace v prostoru a čase, odhadnout vzdálenost v čase, kopec, serpentina, vrchol, úpatí) historie naší obce – beseda. Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova.

(Kompetence činnostní a občanské)

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem – vyhledávání informací).

(Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální)

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

(Kompetence k trávení volného času)

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následně výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody.

(Kompetence k učení)

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma v rámci prevence plavání, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu.

(Kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské)

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Přírodovědné a vlastivědné zájmové činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení schopnosti komunikovat
- rozvíjení smyslového vnímání
- rozvíjení citových vztahů
- získávání poznatků, které dokáže využít
- smysl pro kolektiv

Obsah činnosti

- místo, kde žijeme
- péče o zdraví
- rodina, vztahy v rodině
- obec, poznej okolí školy

Očekávané výstupy

- orientace v čase a prostoru
- vztahy v rodině
- základní hygienické návyky

Metody

- modelové situace formou her a cvičení

- soutěže

Klíčové kompetence

- žák dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat jejich názor
- rozvíjení smyslového vnímání
- podílí se na plánování, řízení a organizování činností

LIDÉ KOLEM NÁS

Výpočetní technika

Výchovně vzdělávací cíle

- učíme žáky využívat výpočetní techniku
- vedeme je k porozumění k toku informací
- učíme je šetrně pracovat s výpočet. technikou

Obsah činnosti

- zapnutí a vypnutí počítače
- přihlášení a odhlášení ze sítě
- práce s klávesnicí a myší
- pojmy – klik, dvojklik, internet

Očekávané výstupy

- ovládá zapnutí a vypnutí počítače
- orientace na klávesnici

Metody

- práce na PC

Klíčové kompetence

- správné využití počítače i internetu

UMĚNÍ A KULTURA

Literární výchova, výchova ke čtenářství

Výchovně vzdělávací cíle

- rozpoznat dobro nad zlem
- vést děti k soustředěnosti
- vedeme děti k tomu, aby se naučilo objevovat kouzlo pohádek

Obsah činnosti

- čtení pohádek
- promítání filmů pro děti na videu
- nácvik pohádky
- pravidelné návštěvy knihovny

Očekávané výstupy

- do nácviku divadla zapojíme všechny děti

Metody

- čtení pohádek – vychovatelka i děti
- sledování filmů pro děti
- nácvik divadelních představení ve školní družině

Klíčové kompetence

- vedeme žáky k tomu, aby se naučily spolupracovat s ostatními
- rozvíjení soustředěnosti
- rozvíjíme smyslové vnímání

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Pohybové a tělovýchovné aktivity. Hudba a tanec

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjet morálně volní vlastnosti a smysl pro fair play
- rozvíjet pohybové schopnosti
- rozvoj estetického citění, vnímání hudby

Obsah činnosti

- základy gymnastiky
- míčové hry
- atletika
- cvičení na sněhu – sáňkování, bruslení na ledě
- rytmická gymnastika a tanec

Očekávané výstupy

- zvládání jednoduchých akrobatických cvičení
- obratnost s míčem, házení jednou rukou
- zvýšené taneční a pohybové dovednosti

Metody

- cvičení v tělocvičně
- cvičení v terénu

Klíčové kompetence

- vedeme žáky k tomu, aby získali pozitivní vztah ke sportu
- dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat je
- získá kompetence k řešení problému komunikativní, pohybové

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Výtvarné a pracovní činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

- umožnit rozvoj tvořivosti, představivosti, fantazie
- podpořit kladný vztah k výtvarnému umění
- dát možnost k rozvoji citu pro materiál

Obsah činnosti

- kresba – tužka, pastely, pastelky, uhel, tuš
- malba – tempera, akvarel
- práce s papírem – stříhání, lepení
- prostorové vytváření

Očekávané výstupy

- žák zvládne základní výtvarné techniky
- umí správně použít nástroje a nářadí k nim potřebné
- žáci se naučí základním postupům při modelování

Metody práce

- vysvětlování, předvádění a pozorování, instruktáž, napodobování
- aktivizující – řešení problémů, rozhovor

Klíčové kompetence

- učí se samostatně a tvořivě přemýšlet
- dokáže si zorganizovat pracovní prostor
- získá pozitivní vztah k umění

Přihlašování a odhlašování

1. Žáky do ŠD přijímá ředitelka školy vždy na 1 rok.
2. Žáci se do školní družiny přihlašují formou zápisných lístků, vychovatelce ŠD. Vychovatelka zajišťuje také vybírání poplatků, předávání informací rodičům. Pokud chce rodič dítě ze školní družiny odhlásit, nahlásí tuto změnu rovněž vychovatelce ŠD.
3. O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.
4. Za pobyt žáků ve ŠD je vybírán poplatek, jehož výši stanovuje zřizovatel. Poplatek se platí ve dvou splátkách: září – prosinec a leden – červen.
5. Zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí vychovatelce ŠD rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny. Tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku. Předem známou nepřítomnost žáka v družině oznámí zákonný zástupce písemně.
6. Ve školní družině se žák řídí pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem školní družiny pro žáky, který je vyvěšen v učebně.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Těmto žákům je potřeba pomoci zvýšenou motivací, věnovat jim více pozornosti a výrazně kladně je hodnotit i za malé dílčí pokroky v činnosti.

Podmínky pro činnost žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pro žáky nadané a mimořádně nadané připravuje školní družina nabídku další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů a nadání.

Materiální podmínky

Školní družina se nachází v budově ZŠ Pohořelice. Jedno oddělení je umístěno v přízemí a druhé oddělení v prvním poschodí. Každé oddělení je v dopoledních hodinách využíváno jako běžná třída. Družina je vybavena vyhovujícím nábytkem, který odpovídá věku žáků. Oddělení má dostatek pomůcek, stolních her, knih a časopisů i sportovního náčiní. Stravování probíhá ve školní jídelně, která se nachází v budově mateřské školy. Pitný režim zajišťují vychovatelky, nebo si pití nosí žáci z domova. Družinovní žáci mohou využít k aktivitám školní hřiště a zahradu, počítačovou učebnu. Šatny mají žáci v přízemí budovy školy.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno vychovatelkami, které mají požadované pedagogické vzdělání. Vychovatelky si průběžně doplňují vzdělání formou seminářů, samostudiem, DVPP,...

Vychovatelky se chovají a jednají v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými i metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti v ŠD.

Podmínky BOZ

Vychovatelky školní družiny na začátku školního roku všechny žáky seznámí s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost při pobytu ve školní družině, při přecházení do školní jídelny a do šaten, při hrách na školní zahradě, hřišti, v tělocvičně a při pohybu po městských komunikacích. Rodiče jsou seznámeni s vnitřním řádem školní družiny.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou:

- Projekt – Podzim
- Vánoční besídka
- Kulturní vystoupení – pásma, výrobky, akademie, divadelní představení
- Vystoupení pro obyvatele Domova pokojného stáří
- Spolupracujeme se SRPŠ

Pracovní režim školní družiny

6:45–7:30	Individuální hry a odpočinek Společenské hry
11:20–12:15	Hygiena, oběd
12:15–13:00	Řízená činnost
13:00–13:30	Zájmová činnost
14:30–15:00	Vycházky, hřiště, volné pohybové hry
15:00–16:00	Příprava na vyučování, úprava prostředí, odchod ze ŠD

Klíčové kompetence (navazují na kompetence pro školní výuku)

1. Kompetence k učení:

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a užívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky hodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3. Komunikativní kompetence:

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídít – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Požadavky pedagogiky volného času

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti.

Při všech činnostech budeme ve školní družině uplatňovat požadavky pro volný čas:

► požadavek pedagogického ovlivňování volného času

Vedeme žáky k tomu, aby svůj volný čas, který stráví v naší školní družině, využili efektivně. Bereme v úvahu věk i zvědavost dětí, střídání činností. K tomu napomáhá i skladba týdenního plánu. Využíváme různých zajímavých nabídek pro zpestření každodenní činnosti.

► požadavek dobrovolnosti

Činnosti v ŠD přizpůsobujeme přiměřeně věku žáků. Snažíme se žáky zaujmout tak, aby připravené činnosti na základě vzbuzeného zájmu dělaly dobrovolně.

► požadavek zajímavosti a zájmovosti

Aby byly činnosti pro žáky zajímavé, snažíme se o jejich pestrost a střídání. Týdenní plány vytváříme spolu s dětmi.

► požadavek aktivity

Aktivitě se meze nekladou. Snažíme se zapojit i ty žáky, kteří jsou neprůbojní, a přitom mají stejné možnosti a schopnosti jako ti ostatní.

► požadavek citlivosti a citovosti

K dětem přistupujeme s citlivostí a citovostí. Snažíme se o to, aby projev vychovatelky vyvolával u žáků kladné emoce.

► požadavek prostoru k seberealizaci

Vzhledem k tomu, že v naší školní družině jsou žáci 1.–5. ročníku, snažíme se vytvářet prostor k jejich realizaci. Uplatňujeme individuální přístup. Tento prostor dostávají hlavně žáci vyšších ročníků pro jejich spokojenost a radost z pobytu ve školní družině.

Zajištění bezpečnosti práce s dětmi ve školní družině

1. Bezpečnost v místnostech a zařízeních

- zajistit, aby se děti nevykláněly z oken, nelezly a nesedaly na okenní parapety
- neběhat a neklouzat se, nesjíždět po zábradlí, neskákat ze schodů, nestoupat na židle a stoly
- dávat pozor na ostré hrany nábytku a topení, otevřená dvířka skříní, koberec
- udržovat pořádek v místnosti, dodržovat během činnosti kázeň a klid
- dbát zvýšené opatrnosti při práci s nůžkami, příp. jinými ostrými předměty (štetce, pastelky..., v jídelně nešermovat příbory)
- při práci s lepidlem, tuší apod. – neolizovat, nedávat do pusy
- žáci mají zakázané manipulovat s elektrickými spotřebičemi

2. Bezpečnost v tělocvičně a na hřišti

- dbát na bezpečné rozestupy při cvičení
- u každého náradí musí být podávaná záchrana
- dbát na bezpečný povrch hřišť, doskočišť a běžeckých tratí
- dodržovat vhodné cvičební oblečení, vhodnou obuv, nenechat žáky běhat v klouzavých pantoflích, v ponožkách či naboso
- pozor na hrany a rohy náradí, na kluzkou podlahu
- dodržovat zvýšenou kázeň při cvičení, soutěžích a hrách
- klást důraz na fair-play chování a jednání při hrách a soutěžích.
- před jízdou na koloběžkách provést kontrolu technického stavu, vymezit prostor, ve kterém mohou jezdit, upozornit žáky na přiměřenou rychlost

3. Bezpečnost při akcích ve městech

- při pohybu po komunikacích a v ulicích dodržovat zákon o provozu na pozemních komunikacích č. 30/2001 Sb.
- při přecházení přes vozovku čekají vždy žáci na pokyn vychovatelky, skupina přechází najednou a pohromadě, vychovatelka zajišťuje případné zastavení vozidel při přecházení komunikace. K tomuto je výhodné mít výstražný terčík.
- v dopravních prostředcích zajistit klid a pohodu pro ostatní cestující. Pokud žáci v dopravním prostředku nesedí, musí se držet a je vhodné, aby sundali batohy ze zad. Dále se řídí přepravním řádem.
- při exkurzích se důsledně řídit pokyny doprovodu zodpovědného pracovníka, na exkurzích se nedotýkat vystavených exponátů.